

علوم و فنون ادبی ۲

۱- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است؟

- (الف) زبان واقع‌گرا و زبان حقیقی مردم
(ب) به‌کار بردن ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ
(پ) ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم
(ت) بی‌توجهی به زبان و بی‌دقتی در کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌ها

۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲- موضوع کدام دو اثر درست ذکر شده است؟

- ۱) عالم‌آرای عباسی (تاریخ) - عین‌الحیات (عرفان)
۲) مجالس‌المؤمنین (عرفان) - جامع عباسی (فقه)
۳) عین‌الحیات (تاریخ) - مجالس‌المؤمنین (زندگی‌نامه)
۴) عالم‌آرای عباسی (تاریخ) - جامع عباسی (عرفان)

۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های فکری سبک هندی نیست؟

- ۱) معنی‌گریزی و ماندن در سطح که موجب شد شاعران سبک هندی نتوانند به خلق آثاری همچون سعدی و فردوسی دست یابند.
۲) شعر در سبک هندی بیش‌تر در تک بیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیش نمی‌رود.
۳) کار شاعران سبک هندی ترجمه مطالب فلسفی و عرفانی و غنایی گذشتگان به بیانی جدید بود.
۴) کوشش شاعر سبک هندی مضمون‌یابی و ارائه خیال خاص و معنی برجسته است؛ یعنی یافتن فکری جزئی اما تازه و نکته.

۴- کدام یک از ابیات زیر با توجه به ویژگی‌های ادبی سبک هندی جزء این سبک محسوب نمی‌شود؟

- ۱) تو این عهدی که با من بسته بودی / مگر بهر شکستن بسته بودی
۲) خبر چشم تر من که رسانید به ابر / که به تعجیل تمام از سر دریا برخاست
۳) اشک می‌ریزم به خون هر گه که شوق از حد گذشت / چون شود بد مست مهمان آب در مینا کنم
۴) من آیدون شنیدستم از بخردان / بزرگان و بیدار دل موبدان

۵- کدام یک از ابیات زیر، وزن همسان دوری یا دولختی ندارد؟

- (الف) هر کاو نکند فهمی زین کلک خیال‌انگیز / نقشش به حرام ار خود صورتگر چین باشد
(ب) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد / با پختگان گو این سخن سوزش نباشد خام را
(پ) دست امیدم ار شبی بر سر زلف او رسد / طعنه بر آسمان زند، فرّ دراز دستی‌ام
(ت) زاری آغاز کند او که همه خرد و بزرگ / همه یاریش کنند ار چه بدیدند یسار

۱) الف و ب (۲) ب و پ (۳) پ و الف (۴) ب و ت

۶- در کدام یک از ابیات زیر پایان نیم‌مصراع در حکم پایان مصراع باید بلند تلفظ شود؟

- ۱) آینه سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
۲) تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او / زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند
۳) سلسله موی دوست حلقه دام بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
۴) ای صبح شب نشینان جانم به طاقت آمد / از بس که دیر ماندی چون شام روزه‌داران

۷- وزن کدام یک از ابیات زیر «همسان» نیست؟

- ۱) لاف خوبی گر زند گلزار پیش روی تو / برق چشمت آتش غیرت زند گلزار را
۲) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما
۳) با مه اندر حسن پهلو می‌زند / جور با گردون برابر می‌کند
۴) میان جان من و چین جعد مشکینت / تعلق است حقیقی به حکم حب وطن

۸- وزن کدام مصراع مقابل آن نادرست آمده است؟

- ۱) آید ز نی حدیثی هر دم به گوش جانم (مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن)
۲) در شامگه هجرش بگداخت تن و جانم (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)
۳) «حافظ» اگر چه در سخن خازن گنج حکمت است (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)
۴) مرغ دلم طابری است قدسی و عرش آشیان (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)

۹- وزن و تقطیع هجایی بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«رفت آن که لشکری را در حمله‌ای شکستی / لشکرشکن اگر رفت کشورگشا بماند»

- ۱) ---/UU--/--/UU-- (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن)
- ۲) --U/-U--/--U/-U-- (مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن)
- ۳) --U/UU--/--U/UU-- (مستفعل فاعولن مستفعل فاعولن)
- ۴) ---U/U--/--U/U-- (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

۱۰- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) تا رشته میثاقم با موی تو محکم شد / کارم همه بر مویی بریسته و درهم شد
- ۲) شوخی که دلم خون کرد از وعده خلافی‌ها / فردای قیامت هم فردای دگر دارد
- ۳) بر سینه نهد عقل چنان دل شکنی را / در خانه کشد روح چنان رهگذری را
- ۴) خدمت نکنی ما را وز ما طلبی خدمت / یاری نکنی ما را وز ما طلبی یاری

۱۱- در کدام گزینه، استعاره بیش تری دیده می‌شود؟

- ۱) آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد
- ۲) شب را به بوستان یکی از دوستان اتفاق مبیّت افتاد؛ موضعی خوش و خرم و درختان در هم؛ گفتی خرده مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش آویخته.
- ۳) گفتا که مرو به غربت و می‌بارید / از نرگس تر به لاله بر مروارید
- ۴) نه این برف را دیگر سر باز ایستادن نیست / برفی که بر ابرو و موی ما می‌نشیند

۱۲- کدام گزینه فاقد استعاره از نوع تشخیص است؟

- ۱) ز شرم آن که به روی تو نسبتش کردم / سمن به دست صبا خاک در دهان انداخت
- ۲) گفتم ای بخت بختتیدی و خورشید دمید / گفت با این همه از سابقه نومید مشو
- ۳) پیش دهننت پسته ز تنگی زده لاف / زان است که هر کس دهنش پاره کند
- ۴) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن / تا از مژه هر ساعت لعل ترت افشانم

۱۳- در همه ابیات زیر به جز ..... اضافه استعاره دیده می‌شود.

- ۱) چون ز نسیم می‌شود زلف بنفشه پر شکن / وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی‌کند
- ۲) تفسیر لطیفی است ز پاکی دل کوه / این چشمه که از چشم دماوند گشوده است
- ۳) ما را ز روی آن گل خندان نشان دهید / او را ز حال این دل غمگین خبر کنید
- ۴) چشم صاحب‌دل نظر چون بر رخ گل می‌کند / از جمال گل قیاس حال بلبل می‌کند

۱۴- نوع استعاره در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) باز امشب ای ستاره تابان نیامدی / باز ای سپیده شب هجران نیامدی
- ۲) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من / هیچ‌کس می‌نپسندم که به جای تو بود
- ۳) صبحگاهی سر خوناب جگر بگشایید / ژاله صبحدم از نرگس تر بگشایید
- ۴) باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند / سبزه پیاده می‌رود، غنچه سوار می‌رسد

۱۵- در کدام گزینه منادا استعاره مکنیه و تشخیص نیست؟

- ۱) هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آیینه عبرت دان
- ۲) بشکن دل بی‌نوی ما را ای عشق / این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است
- ۳) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتیم با دلستانم می‌رود
- ۴) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی / پیوند روح کردی پیغام دوست دادی

۱۶- نثر هریک از آثار زیر، به ترتیب، چگونه است؟

«شرفنامه بدلیسی، محبوب‌القلوب، احسن‌التواریخ، دارالشکوه»

- ۱) مصنوع، ساده، بینابین، ساده (۲) ساده، بینابین، مصنوع، ساده (۳) ساده، بینابین، ساده، مصنوع (۴) ساده، مصنوع، بینابین، ساده

۱۷- وزن همه ابیات «دوری» است؛ به جز:

- ۱) صید بیابان عشق چون بخورد تیر او / سر نتواند کشید پای ز زنجیر او
- ۲) ای که ز دیده غایبی در دل ما نشست‌ای / حسن تو جلوه می‌کند وین همه پرده بسته‌ای
- ۳) بیا که در غم عشقت مشوشم بی‌تو / بیا ببین که در این غم چه ناخوشم بی‌تو
- ۴) می‌برزند ز مشرق شمع فلک زبانه / ای ساقی صبحی در ده می‌شبان

۱۸- کدام بیت فاقد استعاره است؟

- ۱) به تیره‌روزی من چشم روزگار گریست / ندانم آن مه تابان چه در کمان دارد
- ۲) سخنی به مرده برگو که دوباره زنده گردد / تو که معجزات عیسی همه در کلام داری
- ۳) نازم سرت ای شمع که شهری زدی آتش / و اندیشه ز دود دل پروانه نکردی
- ۴) بود که ساقی لعل تو دردهد جامی / مرا که خون جگر می‌خورم ز ساغر دل

۱۹- در منظومه زیر چند تشخیص وجود دارد؟

«من صدای قدم خواهش را می‌شنوم
و صدای پای قانونی خون را در رگ،
تپش قلب شب آدینه،
شیهه پاک حقیقت از دور،
و صدای کفش ایمان در کوچه عشق،
و صدای باران روی پلک تر عشق،
روی موسیقی غمناک بلوغ»

۴) هفت

۳) شش

۲) پنج

۱) چهار

۲۰- مفهوم کدام بیت مقابل آن نادرست است؟

- ۱) ز منجنیق فلک سنگ فتنه می‌بارد / من ابلهانه گریزم به آبگینه حصار (گریزناپذیری از تقدیر)
- ۲) ای گل که موج خنده‌ات از سر گذشته است / آماده باش گریه تلخ گلاب را (سختی و آسانی به هم در است)
- ۳) چو دل بر نهی بر سرای کهن / کند ناز و ز تو بپوشد سخن (بی‌اعتباری دنیا و قدرت‌های دنیایی)
- ۴) ای صاحب کرامت شکرانه سلامت / روزی تفقدی کن درویش بینوا را (حُسن خلق)

روسی